

O proračunu OLO Ptuj za 1949

(Konec)

Dohodki in izdatki 1948

Predno bi prešli na podrobno razpravljanje letošnjega proračuna, želimo pojasniti, kako je bil izpolnjen naš lanski plan dohodkov in izdatkov. Od predvidenih dohodkov . . . 39.352.000 je bilo doseženih lanske . . . 49.067.894. Presežek doh. znaša torej . . . 9.715.894 ali v procentih izračunano — plan dohodkov smo izpolnili 124% — To se mi zdi zelo pomembno, ker nam številke kažejo, da se pri planiranju dohodkov nismo zmotili in da je bilo naše finančno planiranje, ki je sestavni del petletnega plana, realno.

Vseh proračunskih izdatkov je bilo 48.287.000 din. Čisti proračunski presežek za prenos v leto 1949 znaša 780.894 dinarjev.

Z 92% smo izpolnili lani plan izvenproračunskih dohodkov in izdatkov, t. j. lastno financiranje podjetij, ki je znašal 17.500.000 din.

Proračun za leto 1949 je za 52% višji od lanskega

Predloženi letošnji proračun je za 52% višji od lanskega. Prvotni naš predlog je bil celo 100% višji od lanskega proračuna. To pa zaradi tega, ker so posamezni uradi in ustanove predložili previsoke zahteve in ker niso znali pravilno oceniti svojih potreb in ker niso upoštevali osnovnih nalog v odločnem tretjem letu naše petletke.

V glavnem je zvišanje naš letošnji proračun v veliki meri posledica izpolnitve republiškega v okviru proračuna — izplačevanje učnega oseba osnovnih, srednjih in strokovnih šol ter vzdrževanje republiških in zveznih cest. Za redne potrebe se krediti niso mnogo zvišali, nasprotno so zlasti pri izdatkih ožje administracije znatno znižani, 10—15%, to pa zaradi poostrenejše štednje v administraciji, da se dobi čim več materialnih in finančnih sredstev za druge koristnejše namene, to je za investicije za kapitalno izgradnjo, za izgraditev težke industrije, ki nam daje podlago za večji razvoj ostalega gospodarskega delovanja.

Republiška vlada nam je prenestila 50% zaostale in 40—57% tekoče dohodnine

Med dohodki, ki so planirani v letošnjem proračunu, zavzema prvo mesto participacija na dohodnini, in sicer dve tretjini vseh dohodkov. Republiška vlada nam je odstopila 50% zaostankov na dohodnini in 40—57% na tekoči dohodnini. Zaradi tega bo naša glavna skrb, da pobremo čim več davka na dohodek. Čim več bomo pobrali, tem večji bo naš delež in tem lažje bomo izvrševali svoj proračun.

Tržni dobiček kot novi dohodek

Novi dohodek bo v letošnjem proračunu tržni dobiček lokalnega gospodarstva, od katerega pričakujemo, da bomo dosegli 6.000.000.— din.

Ta nova vrsta dohodka je uvedena letos, da se da ljudskim odborom možnost čim bolj zadovoljiti svoje potrebe. Saj se bo že v izpolnjevanju plana tržnega dobička videla njihova gospodarska delavnost in sposobnost.

S prodajo proizvodov na višjih komercialnih cenah bodo prešla denarna sredstva, nabrana največ od spekulativnih na vasi, preko tega dobička v proračun in bodo tako služila potrebam skupnosti.

Dobiček gospodarskih podjetij gre v poseben fond za financiranje lokalnih investicij. Za okrajni proračun je planiran samo 10% kontrolni znesek v znesku 948.000 din.

Visoka postavka je še dohodek uradov in ustanov v znesku 6.000.000 din, h kateremu dohodku prispeva največ bolnica v Ptuj.

Planirani izdatki za leto 1949

Skupni izdatki 62.949.000 so razdeljeni na posamezne dele:

- I. del: investicije 2.960.000 din;
- II. del: izdatki za prosveto in ljudsko kulturo 19.660.000 din;
- III. del: izdatki za socialno-zdravstveno zaščito 15.730.000 din;
- IV. del: izdatki za državno upravo 21.799.000 din;
- V. del: Rezerva 2.900.000 din.

Investicije

I. del proračuna izdatkov so proračunske investicije 2.960.000 din in predstavljajo samo 4% proračuna. Če pa upoštevamo še lastno financiranje, t. j. investicije, financirane iz dobička in amortizacije, znašajo letošnji investicijski krediti 13.590.000 din.

Investicije, ki se bodo letos krile iz okrajnih proračunskih dohodkov, so namreč letu 1948 mnogo višje. To pa iz razloga, ker je težje vseh proračunskih investicij letos v zvezi s proračunom, zaradi graditve težke industrije, mehanizacije rudarstva, vojaške industrije in železniškega prometa.

Prosveta in kultura

Izdatki za prosveto in ljudsko kulturo so predvideni za 19.660.000 din ali 31% vsega proračuna. Napram letu 1948 so izdatki za te namene letos 100% višji in to zaradi prenosa nalog iz republiškega na okrajni proračun. Visok procent (31%) do celotnega proračuna kaže skrb oblasti za kulturni razvoj našega ljudstva, kajti novi red je mogoče graditi le z istovrstnim dvigom kulturnega nivoja delovnega ljudstva. V tem delu so novi izdatki za predvojsko vzgojo in povzemanje krediti za razne tečaje, ki jih je okrajni ljudski odbor že priredil in ki se bodo še vršili, kakor tečaji za odbornike krajevnih ljudskih odborov, ljudske in delavske inšpektorje.

Socialno-zdravstvena zaščita

Za socialno-zdravstveno zaščito je letos predvidenih 15.730.000 din, t. j. 25% izdatkov okrajnega proračuna. Napram

letu 1948 so ti izdatki povišani skoraj za 50%. S povečanjem oddelkov se je razširila bolnica, v letu 1948 se je otvoril Dečji dom in na novo se ustanavljajo Dečje jasi. Skoraj 100% s opovisanimi krediti za socialno podporo od lanskih 1.700.000 din na 3.150.000 din.

Državna uprava

Najvišji odstotek okrajnega proračuna odpade letos na izdatke državne uprave 21.799.000 din ali 34,5% vsega proračuna. Tu so planirani vsi izdatki za vzdrževanje cest tako okrajnih, republiških in zveznih in skupnem iznosu 10.200.000 din. In če izvajamo te izdatke, ki so bili v preteklem letu planirani v I. delu proračuna — investicije — je zvišanje napram letu 1948 malenkostno, kljub temu, da so prenešene nekatere nove naloge v administracijo in kljub zvišanju poverjenstev od 9 na 13 V odločnem letu našega petletnega plana je nujno potrebna tudi borba proti preobsežni administraciji in borba za znižanje upravnih stroškov. Zvezni in republiški finančni zakon predpisujeta 10% znižanje odobrenih izdatkov v administraciji. Ta predpis bomo izvedli tudi v okrajnem proračunu po posebnem načrtu.

Proračuni krajevnih ljudskih odborov

Globalna vsota, v okviru katere bodo morali krajevni ljudski odbori sestaviti svoje proračune, znaša 13.500.000 din. Ta vsota je napram letu 1948 zvišana za 2.500.000 din ali za 22%. S povečanjem izdatkov upamo doseči, da bodo krajevni ljudski odbori v letu 1949 lažje in uspešneje izvajali svoje naloge. Če pogledamo po zaključku proračunskega leta 1948 finančno poslovanje krajevnih ljudskih odborov, vidimo, da so se premalo brigali za svoja finančna sredstva. Glavni vir dohodkov jim je bila še vedno udeležba na okrajnih dohodkih. Participacija na davku na dedščino in darila, na zaostali in tekoči dohodnini jim je nudila najlepšo možnost, da si ustvarijo dovolj finančnih sredstev za redne potrebe in celo za izredne potrebe v obliki dodatnega proračuna, ako bi ustvarili presežke v svojih dohodkih. Veliki zaostanki na dohodnini pa so dokaz, da si presežka dohodkov s pravnimi pobiranjem raznih davščin niso znali ustvariti, nasprotno, precej krajevnih odborov je bilo, ki so morali za kritje potreb po rednem proračunu prositi okraj za dotacijo. Jasno je, da bodo morali krajevni ljudski odbori v letu 1949 soreniniti svoje odnose do finančnih nalog ter jim posvetiti vso potrebno pozornost. Gledati bodo morali, da bodo razvijali svojo gospodarsko dejavnost ter da bodo prejeli glavna sredstva za kritje svojih finančnih potreb iz svojih podjetij ali z uvedbo krajevnega samoprispvka.

Globalni znesek, ki ga je ministrstvo za finance določilo za krajevne ljudske odbore, je s finančno odločbo porazdeljen na posamezne krajevne ljudske odbore.

Kljub temu, da bodo proračuni krajevnih ljudskih odborov letos višji od lanskih, ne bodo mogli krajevni ljudski odbori z nanje odpadajočimi sredstvi izvršiti posameznih važnih nalog, ki se bodo med letom marsikje pojavile, ker se krajevni ljudski odbori še vedno premalo zanimajo za lastne gospodarske probleme, kar nam dokazuje njihov odnos do samoprispvka in do ustanavljanja krajevnih gospodarskih podjetij.

Odkrivanje krajevnih materialnih rezerv

Samoprispvek je uveden iz razloga, da bi spodbudili samoiniciativno na terenu, da bi mobilizirali skrite krajevnne materialne rezerve in da bi tako izven rednega proračunskega poslovanja prispevali k izboljšanju gospodarskega stanja na terenu. Marsikje na vasi je potreben preprost lesen most, vodnjak, pot in drugi objekti, ki bi vsi pripomogli k dvigu gospodarske moči in ki bi jih bilo mogoče napraviti s pravilno porazdelitvijo bremen in nalog. Kljub temu še nimamo krajevnega ljudskega odbora, ki bi se resno lotil teh vprašanj. Zato je tudi uredba o samoprispvku na področju okrajnega ljudskega odbora do danes ostala mrtva črka, ki pa ji bo treba letos dati polno življenje. Kajti samoprispvek je soliden vir dohodkov, ki ga je mogoče pravilno porazdeliti in pri plačevanju dobro kontrolirati, istočasno pa prav tako pomaga v veliki meri pri izvedbi diferenciacije na vasi.

Ustanavljanje krajevnih gospodarskih podjetij

Prav tako važen moment za ustvarjanje potrebnih finančnih sredstev je ustanavljanje krajevnih gospodarskih podjetij. Krajevni ljudski odbori morajo dobro poznati razmere in teren v kraju. Poznati morajo svojo gospodarsko moč, plansko neizrabljene vire surovin, ki bi lahko koristile razvoju lokalne dejavnosti, pogoje za razvijanje gospodarske dejavnosti, strukturo kmečkih gospodarstev, bogastvo svojih tal itd. Predvsem morajo ustanavljati nova ali razvijati že ustanovljena gospodarska podjetja, ki so obče koristna in ki bodo izkazovala tržne dobičke, dosežene s prodajo svojih proizvodov po višjih komercialnih cenah. Tako bodo denarna sredstva akumulirana v glavnem od spekulativnih elementov na vasi iz prodaje pridelkov po višjih cenah, prešla preko tržnega dobička v okviru proračuna in bodo tako služila skupnim potrebam vseh delovnih ljudi.

KLO-ji bodo vršili kontrolo nad izterjavo davkov

Krajevni ljudski odbori bodo morali v tem letu prevzeti odgovorno nalogo pri davčni odmeri. Lani se je sama odmera razvijala s pomočjo krajevnih davčnih komisij, ki so ugotavljale višino dohodkov posameznim davčnim zave-

zancem. S tem smo zagotovili večjo točnost odmere in pravilno diferenciacijo med kmeti, ki imajo tržne presežke in tistimi, ki komaj pridelajo za lastne potrebe. V tem letu bodo morali prevzeti krajevni ljudski odbori tudi izterjavo davkov oziroma pravilneje rečeno kontrolo nad pravočasnim plačevanjem davkov, ker ljudski odbori najlažje ugotovijo plačilno sposobnost posameznih davčnih zavezancev in zato tudi termin, v katerem lahko davčni zavezanec poravnava svojo obveznost. Praktično bodo krajevni ljudski odbori opravljali pobiranje davkov na ta način, da bomo prenesli na nje individualno kartoteko davčnih zavezancev, ki jo zdaj vodi okrajni ljudski odbor in jim s tem ustvarili pregled, kdo je plačal in kdo ne. Slabe plačnike in zamudnike bodo krajevni ljudski odbori opozarjali oziroma če ne bo uspeha, uporabili zoper nje tudi ostrejša ukrepe.

S pravilno organizacijo dela in s pravnimi izpolnjevanjem spredaj navedenih nalog se bode dvignila v krajevnih ljudskih odborih zavest odgovornosti in zato zavest moči in samostojnosti, ki je imajo pri reševanju lokalnih gospodarskih vprašanj. Na tej podlagi se bo razvilo tudi spoznanje finančnih problemov, ustvarjeni bodo pogoji za pravilno zbiranje finančnih sredstev in za zadovoljevanje lastnih potreb po finančnih sredstvih. Vsekakor bodo za to potrebni napor, odločna volja in zavest, da samo skupni napor ustvarjajo skupno bogastvo. Samostojno finančno gospodarstvo je izraz intenzivnega gospodarjenja z lastnimi viri gospodarske dejavnosti. Zato morajo krajevni ljudski odbori preiti k samostojnemu kritju svojih finančnih potreb, ker le tako se bo lahko presojal njihov gospodarski razvoj, njihova organizacija in volja, da se z vsami močmi pridružujejo in vključujejo skupnim naporom za izgraditev socializma na vasi in tako v vsej državi.

Z dosledno borbo poostrove finančne discipline, s štednjo na vsakem koraku vedno in povsod ter z znižanjem stroškov administracije bomo pri izvrševanju proračuna v letu 1949 dosegli, da bomo izvedli vse postavljene naloge in istočasno dosegli znižanje izdatkov, kar bo v letu 1949 omogočilo prekoračiti plan v odločnem letu naše petletke. V letošnjem letu smo pred novimi velikimi napor. Uspehi preteklega leta so pokazali, da znamo realno ocenjevati osnovne pogoje za svoje delo. Zato lahko mirno ugotovimo, da so temelji letošnjega proračuna pravilno postavljeni. Storit moramo torej vse, da ga izpolnimo, ker bomo s tem prispevali velik delež pri graditvi socializma pri nas. Zato nam jamčita enotnost in visoka zavednost naših delovnih državljani in enotnost naše Komunistične Partije. Zato predlagam Okrajni skupščini, da sprejme proračun v obliki, kakršen je predložen.

V celoti in v podrobnosti je skupščina potrdila proračunski predlog.

Ostali del dnevnega reda skupščine skupno z referati in diskusijami je bil potrjen v pravilnosti linije KPJ in njene vodstva s tov. Titom na čelu.

Novoizvoljeni izvršni odbor OLO Ptuj

Zagar Zoran, predsednik;
Bešak Franc, I. podpredsednik;
Zivc Jože, II. podpredsednik;
Kovačič Zlatko, tajnik, in

člani:

Adam Franc, Čuček Zinka, Donaj Franc, Kolarčič Ciril, Leskovec France, Maver Ivan, Muršec Maks, Petrovič Alojz, Petrovič Janez, Sotlar Jože, Stropnik Lojzka in Vrtnjak Jože.

Na koncu je bila zraven delovnih sklepov sprejeta tudi resolucija Prezidijske ljudske skupščine Slovenije v Ljubljani.

Novi način varčevanja

Za čim hitrejši razvoj denarnega varčevanja, ki služi kot prispevek k napredku našega narodnega gospodarstva in dviga življenjski standard delovnega ljudstva ter pospešuje izvedbo socializma, je izdala vlada FLRJ novo »Uredbo o hranilnih vlogah« ter s to v zvezi »Pravilnik o poslovanju s hranilnimi vlogami«. Da se nudi možnost varčevanja delovnemu ljudstvu in da bo to varčevanje dobilo res množični značaj, je bila istočasno izdana še »Odredba o ustanovitvi hranilnih blagajin pri gospodarskih podjetjih, uradih in ustanovah«.

Z navedenimi uredbami je naša ljudska oblast ponovno dokazala svojo skrb za narodno gospodarstvo in postavila varčevanju trdne temelje. Za vse hranilne vloge je prevzela vso sigurnost in jamstvo, za kar je podano zagotovilo v nadzorstvu, ki ga vrši država, nad vsem bančnim sistemom, nad plačilnim prometom ter obtokom gotovine. Zato je danes popolnoma odveč bojazen, da bi se na račun vlagateljev lahko okoriščali razni izemalci, spekulanti in kapitalisti, ker za slične parazite ni več mesta v naši socialistični državi.

Skrben varčevalec ne bo hranil denarja doma, ter ga s tem odtegoval namerjenemu obtočku, ali pa ga izpostavljal vsem mogočim nevarnostim. Zaveda se, da bo imel korist le od varne naložbe, ki je edino močna v obliki hranilne vloge. Prednost hranilne vloge ni samo v varni naložbi, temveč še v tem, ker je vloga vsak čas izplačljiva in nudi lep vir dohodkov, saj daje 5% obresti na leto.

Kar se tiče obresti, se nova uredba razlikuje od prejšnje še v toliko, da pozna dve vrsti hranilnih vlog: vloge, na katere se obresti izplačujejo in še tako zване »loterijske vloge«, ki sicer ne nosijo obresti, se pa te vloge letno zbreajo ter se lastnikom izplačujejo dobitki iz tega zbranja. Redne obresti, kot dohodki loterijskih vlog, so prosti vseh davščin in taks. Hranilna vloga sama je

V državah ljudske demokracije

Proračun ZSSR za 1949 I

Kot poroča Tass, je bil na zasedanju Vrhovnega sovjeta ZSSR sprejet zakon o državnem proračunu v SZ za leto 1949.

V proračunu so določeni dohodki v višini 446 milijard in 43 milijonov rubljev, izdatki pa v višini 415.355.000.000 rubljev. Dohodki so nad 30 milijard višji od proračunskih izdatkov.

Na zasedanju je bilo poudarjeno, da dokazuje državni proračun za leto 1949 neomajno voljo in odločnost sovjetskih narodov, da bodo pred določenim rokom uresničili povojne petletke ter s tem pospešili napredovanje SZ h komunizmu.

LP.

Izzivanje v Pragi

Kakor poroča Tanjug iz Prage, je v Pragi 19. t. m. izživalo nekaj izdajcev naše države v prostorih »Jugoslovenske knjige« s posvkami našo državo in ljudstvo. Ker jim tu izzivanja niso uspela, so isti dan popoldne poskušali izzvati pred jugoslovanskimi razstavnimi paviljonom na prostoru velesejma v Pragi. Množica obiskovalcev razstave je napadla izživalce. Stražniki so jih odstranili šele na protest množice. Prej so mirno gledali njihovo početje. Hladnokrvnost in odločnost navzočih Jugoslovancev sta onemogočila

tudi poznejši vdor v paviljon, ki so ga poskušale manjše grupe izživalcev.

Množice čeških obiskovalcev razstave so obošile izdajalsko izzivanje ter neaktivnost čeških predstavnikov oblasti pri ukrepih za preprečitev tega početja.

Dopolnitev agrarne reforme v Rumuniji

Na podlagi dekreta Prezidijske Velike narodne skupščine iz marca t. l. preidejo vsa kmetijska gospodarstva veleposestnikov skupno s preničnim in nepreničnim inventarjem v državno last.

Ob izvedbi agrarne reforme v letu 1945 je ostalo nekaterim posestnikom do 300 ha zemlje kot tkzv. »vzorne farme«, ki so imele naloge, gojiti vzorne vrste žit, živine, dvigniti sadjarstvo itd., dočim so posestva do 50 ha ostala nedotaknjena.

Veleposestniki so tudi po izvedbi agrarne reforme sabotirali prizadevanja rumunskega kmetijstva za čimprejšnjo obnovo ter ustvarjali nerazpoloženje do rumunske ljudske oblasti. To se je posebno odražalo v povojnih letih suše, ko so uničevali pridelke in puščali neobdelana polja.

Z dopolnitvijo agrarne reforme z gornjim dekretom je napravljen v Rumuniji konec privatnega veleposedniškega gospodarstva.

Iz republik Jugoslavije

Hrvatska

Število kmetijsko obdelovalnih zadrug se je od lanskega leta doslej zvišalo na 446. Samo tekom letošnje prve polovice marca je zahtevalo registracijo 207 novih zadrug, s čimer je bilo skupno število obstoječih zadrug zvišanih na 653. Nad 463 pripravljenih odborov bo gotovo kmalu zaključilo svoje delo, tako da bo z ustanovitvijo še nadaljnjih kmetijsko obdelovalnih zadrug preseženo skupno število 1000, kar je gotovo znak širokega zadružnega gibanja, ki ga je pospešila zvezna konferenca kmetov-zadružnikov v Beogradu.

Najboljši razvoj zadružništva so dosegli kmetje iz okraja Beli Manastir, kjer je bilo do 10. marca t. l. ustanovljenih 44 kmetijsko obdelovalnih zadrug.

Na pot zadružništva so prišli kmetje na Hrvaškem preko svojih lanskeoletnih zadružnih ekonomij. Ko so se prepričali, da imajo vsled prirastka članstva in združenega premoženja, najboljšo možnost za ustanovitev kmetijsko obdelovalnih zadrug, so prešli v zadružno organizacijsko obliko. To razvojno pot je napravilo nad 100 zadrug.

Brezdvomno teh članov zadrug nikoli ni moglo prepričati, da ni zadružna oblika kmetijskega gospodarstva najprimernejša za postopni dvig njihovega življenjskega standarda.

SP.

Bosna in Hercegovina

Letos se bodo vršila glavna melioracijska dela severno in južno od Mostarja. Začnejo z graditvijo ogromnega objekta za namakanje Belega in Bišćega polja. S tem bo rešeno vprašanje namakanja tega celotnega področja.

Zraven tega, da bo z vođo dobro napolnjenih okoli 11.000 ha zemljišča, se bo spremenilo tudi podnebje. Zemlja se bo ohlajevala, hladil pa se bo tudi zrak. V Mostarju in okolici ne bo več poletne neznozne vročine.

B.

Po okrajih Slovenije

Maribor - okolica

Deset kmetov iz Svečine se je združilo v vinogradniško-sadjarstvo zadrugo z nad 70 ha površine. Vključili so tudi svoje družine.

Na ustanovnem obćnem zboru v prvi polovici marca so sprejeli pravila in izvolili odbor. Vsem na novo ustanovljenim zadrugam so napovedali tekmovanje glede čimprejšnje uvedbe brigadnega delovnega sistema, vzgoje sortnega sadja, žit itd.

LP.

Celje - okolica

V letošnjem letu bodo imeli v okraju Celje-okolica 69.453.000 din dohodkov, od katerih bodo porabili 46 milijonov dinarjev na investicijah, ki jih bo izvršilo Okrajno gradbeno podjetje. Za proračune krajevnih ljudskih odborov bo porabljenih 16 milijonov dinarjev.

Za dvig življenjskega standarda bodo porabili 2.300.000 din. Končali bodo stanovanjsko hišo v Laškem in vodovod na Planini in Jeronimu, vodovod v Laškem bodo obnovili, v Zalcu bodo dokončali kanalizacijo, v Vojniku pa jo obnovili.

Za veterinarsko bolnico v Celju bodo porabili 2,5 milijona dinarjev, 2.210.000 din pa za gradnjo svinjakov, govejih hlevov in zajčjih kolibic, s čimer bodo dvignili kapaciteto hlevov za 150 svinj, 50 glav goveje živine in 250 zajcev.

Zraven tega bodo razširili električno omrežje, dovršili šolsko poslopje v Dobrni. Svoje težišče ima letošnji investicijski plan v kmetijstvu in živinoreji.

CT.

Gorica

Član: OF iz goriškega okraja so se zavezali, da bodo tekom letošnjega leta zbrali za našo industrijo 120 vagonov starega železa, par sto ton starega papirja, tekstilnih in drugih za surovino uporabnih odpadkov.